

СПОЉАШЊА ПРОВЕРА КВАЛИТЕТА – МЕСТО И УЛОГА КАПК, НАЦИОНАЛНОГ САВЕТА ЗА ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ И ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

Душица Павловић

*КАПК Република Србија
Универзитет у Нишу
Медицински факултет*

Ниш, 6.03.2012

Акредитација и спољашња провера квалитета

Извештај о самовредновању заједно са Захтевом за спољашњу проверу испуњавања обавеза у погледу квалитета, самостална високошколска установа, односно високошколска јединица у њеном саставу, подноси Комисији за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије.

- Законом о високом образовању прописани услови
- Обезбеђивање квалитета високошколске установе (Члан 15.)
- Самовредновање (Члан 17.)

Стандарди за акредитацију установа

Стандард 1: Основни задаци и циљеви високошколске установе

Стандард 2: Планирање и контрола

Стандард 3: Организација и управљање

Стандард 4: Студије

Стандард 5: Научноистраживачки и уметнички рад

Стандард 6. Наставно особље

Стандард 7. Ненаставно особље

Стандард 8. Студенти

Стандард 9. Простор и опрема

Стандард 10. Библиотека, уџбеници и информациона подршка

Стандард 11. Извори финансирања

Стандард 12. Унутрашњи механизми за осигурање квалитета

Стандард 13. Јавност у раду

Стандарди за акредитацију студијских програма I и II нивоа студија

Стандард 1. Структура студијског програма

Стандард 2. Сврха студијског програма

Стандард 3. Циљеви студијског програма

Стандард 4: Компетенције дипломираних студената

Стандард 5: Курикулум

Стандард 6: Квалитет, савременост и међународна
усаглашеност студијског програма

Стандард 7: Упис студената

Стандард 8: Оцењивање и напредовање студената

Стандард 9: Наставно особље

Стандард 10: Организациона и материјална средства

Стандард 11: Контрола квалитета

Стандард 12: Студије на даљину

Стандарди за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа

- Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета
- Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета
- Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета
- Стандард 4: Квалитет студијског програма
- Стандард 5: Квалитет наставног процеса
- Стандард 6: Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада
- Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника
- Стандард 8: Квалитет студената
- Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса
- Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке
- Стандард 11: Квалитет простора и опреме
- Стандард 12: Финансирање
- Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета
- Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Стандарди за спољашњу проверу квалитета високошколских установа

- Стандард 1: Коришћење резултата самовредновања високошколске установе
- Стандард 2: Метод спољашње провере квалитета
- Стандард 3: Области спољашње провере квалитета
- Стандард 4: Резултат спољашње провере квалитета
- Стандард 5: Организација и учесници спољашње провере квалитета
- Стандард 6. Поступак спољашње провере квалитета мора да испуни сврху
- Стандард 7. Извештавање
- Стандард 8. Периодичност провере
- Стандард 9. Унапређење поступка спољашње провере квалитета

Стандард 5: Организација и учесници поступка спољашње провере квалитета

Спољашња провера квалитета мора бити организована на начин који обезбеђује унапређење квалитета високошколских установа. Учесници у поступку спољашње провере квалитета морају имати јасно одређену надлежност и одговорност.

Препоруке за спровођење стандарда 5:

Учесници у поступку спољашње провере квалитета су:

- Високошколска установа, њено руководство, наставно и ненаставно особље
- Комисија
- Рецензенти
- Национални савет

Комисија обезбеђује обуку ради усавршавања својих чланова и рецензената.

Спољашња провера квалитета обухвата следеће активности:

1. Интерна евалуација, коју обавља сама ВШУ (подноси Извештај о самовредновању);
2. Рецензенти оцењују Извештај о самовредновању и подnose извештај КАПК
3. Посета ВШУ - обавља поткомисија КАПК и представник студената;
4. Усвајање извештаја о екстерној евалуацији од стране КАПК, доставља се Националном савету, министру и ВШУ
5. Национални савет утврђује оцену испуњености обавеза самосталне високошколске установе у вези са квалитетом, на основу извештаја КАПК
6. Публиковање резултата о обављеној спољашњој провери квалитета

2. Метод спољашње провере квалитета

Спољашња провера квалитета заснива се на провери испуњености утврђених и објављених стандарда квалитета високошколске установе и њених програма

Препоруке за спровођење стандарда 2:

Квалитет рада високошколске установе и квалитет програма утврђује се:

- 1) провером поступка и резултата самовредновања високошколске установе
- 2) непосредним увидом у стање високошколске установе и њене програме.

3. Области спољашње провере квалитета

Спољашња провера квалитета обухвата проверу испуњености стандарда квалитета у унапред дефинисаним областима.

Препоруке за спровођење стандарда 3:

Спољашња провера квалитета обавља се у областима:

настава,
наставно особље,
истраживање,
оцењивање студената,
уџбеници и литература,
библиотека и информациони ресурси,
простор и опрема,
ненаставно особље,
процес управљања,
јавност рада.

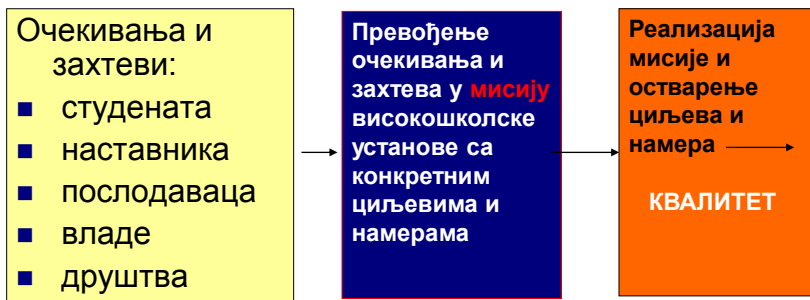
Циљ екстерне евалуације (ЕНЕА):

- **Најважнији део спољашње провере квалитета јесте да очува и унапреди квалитет високошколских институција.**
- **Резултати евалуације су значајна основа КАПК за акредитује ВШУ и студијских програма.**

На која питања рецензенти и КАПК треба да одговоре (ЕАУ):

- Мисија и Визија: шта ВШУ ради и жели да ради?
- Програм имплементације: на који начин ВШУ то ради?
- Процес евалуације: на који начин ВШУ потврђује да ради то што треба да ради?
- Стратешко планирање: на који начин ВШУ планира да се мења у циљу побољшања сопственог рада/функционисања?

КВАЛИТЕТ КАО МЕРА ПРИЛАГОЂАВАЊА ЦИЉУ

План посете

10:30 – 11:00 – Разговор са руководством установе

- преузимање допунског материјала
- попуњавање почетне стране извештаја подкомисије

11:00 – 11:30 – Разговор са тимом који је сачинио Извештај о самовредновању и продеканима/помоћницима, председником и члановима Комисије за контролу квалитета

- преузимање допунског материјала
- преузимање спискова присутних

11:30 – 12:00 – Разговор са руководиоцима студијских програма, шефовима катедри, представницима Наставно научног већа

- преузимање допунског материјала
- преузимање спискова присутних

12:00 – 12:30 – Разговор са представницима студентског парламента и студентских организација о условима реализације наставног и научног процеса и о студентским активностима (5 до 10 студената)

- преузимање списка студената

12:30 – 13:00 – Разговор са: секретаром, шефом рачуноводства, шефом студентске службе, шефом бибнлиотеке, шефом информатичког система и др.

- преузимање допунског материјала
- преузимање спискова присутних

13:00 – 14:00 – Обилазак простора у циљу провере квалитета услова за реализацију наставног и научног процеса: (амфитеатри, учионице, вежбаонице, лабораторије, студентска служба, библиотека, читаоница за студенте и интернет лабораторија, архива, простор за студентски парламент и др) као и провера услова за реализацију стручне праксе.

14:00 – 14:30 – Завршни разговори са Тимом који је саставио Извештај о самовредновању и руководством БШУ – декан/директор, продекани/помоћници, секретар, председник Комисије за контролу квалитета и студент продекан

Извештај о самовредновању

Извештај о поступку самовредновања, који ВШУ подноси КАПК, треба да буде структуриран у складу са стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа (стандарди 1-14).

Потребно је да у извештају у оквиру сваког стандарда ВШУ посебно обради, и документује следеће:

- опис тренутне ситуације;
- анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања;
- анализа слабости и повољних елемената;
- предлог мера и активности за унапређење квалитета високошколске установе (Акциони план)

Samovrednovanje (SWOT analiza)

Svaki stanard u Izveštaju o samovrednovanju je од стране ВШУ проценјиван коришћењем SWOT анализе

- **SWOT** анализа је средство процене снага институција и укључује анализу 4 компоненте – план за побољшане следећег:
 1. **S**trengths (Snage) – позитивне карактеристике институције
 2. **W**eaknesses (Slabosti) – негативне карактеристике институције
 3. **O**pportunities (Mogućnosti) – spoljašnji faktori koji pozitivno mogu da utiču na aktivnosti institucije
 4. **T**hreats (Pretnje) – spoljašnji faktori koji negativno mogu da utiču na aktivnosti institucije

AKCIONI PLAN UNAPREDJENJE KVALITETA

Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета

Високошколска установа има јасно формулисану стратешку оријентацију која је наведена у изјави о мисији установе. Изјава о мисији садржи циљеве у едукацији и науци

Рецензент и КАПК констатују:

- Како стратегија позиционира ВШУ у њеном, академском, социјалном и економском окружењу.
- Да ли је високошколска установа приложила акциони план за спровођење стратегије
- Да ли високошколска установа располаже ресурсима којима би се подржало спровођење циљева у дугорочном периоду

Стратегија обезбеђења квалитета (Ст. 1)

Упутство за ВШУ

- Navedite kratak opis razvoja vaše VŠU i bitne događaje u poslednjih 5-10 godina (organizacijske promene, preseljenja, bitne promene u radu)
- Opišite ukratko misiju i viziju u skladu sa strategijom vaše VŠU i ocenite njeno ostvarenje (SWOT analizom) kroz programe koje izvodi vaša VŠU (odnosi se na studijske programe, politiku zapošljavanja, međunarodnu dimenziju, naučnu delatnost, brigu o studentima, osiguravanje kvalitete, poslovanje i slično)
- Priložite dokument o strategiji i postupcima za osiguravanje kvaliteta nastavnog i naučnog rada na vašoj VŠU i ocenite stepen njegove ispunjenosti kroz priložene godišnje izveštaje
- Navedite tela koja se kontinuirano bave područjem osiguravanja kvaliteta. Procenite njihov rad u proteklom periodu od 5 godina.

Показатељи и прилози за стандард 1

- Прилог 1.1. Стратегија обезбеђења квалитета
- Прилог 1.2. Мере и субјекти обезбеђења квалитета
- Прилог 1.3. Акциони план за спровођење стратегије и одлуке о његовом усвајању и допунама (уколико их је било).

У акционом плану у наредном петогодишњем периоду (почев од 2010.) основни правци рада и развоја Медицинског факултета дефинисани су у неколико области:

1. *Заокруживање реформе наставе*
2. *Подршка унапређењу научно-истраживачке делатности на Факултету кроз стварање референтних лабораторија и проширивање обима и квалитета услуга новим, врхунским технологијама.*
3. *Међународна сарадња - трајна оријентација у интернационализацији високог образовања*
4. *Даље „унапређење“ и „побољшање“ квалитета у Центру за осигурање квалитета*

Поред писаног документа у циљу операционализовања предлога за унапређење квалитета дат је и табеларни приказ активности, где је за сваку активност дефинисан извршиоц, рок реализације и мерљиви циљеви (индикатори) у погледу контроле реализације.

Акциони план

ПЛАН АКТИВНОСТИ НА ПОБОЉШАЊУ И ОСТВАРЕЊУ СТРАТЕГИЈЕ

ЗАДАТАК	АКТИВНОСТИ (НАЧИН ОСТВАРЕЊА ЗАДАТКА)	ИЗВРШИЛАЦ	РОК РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИНДИКАТОРИ (МЕРЉИВИ ЦИЉЕВИ)

Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета

Рецензент утврђује:

- да ли постоји формално успостављено тело (комисија, одбор, центар) са конкретном одговорношћу за унутрашње осигурање квалитета у високошколској установи.
- да ли установа спроводи контролу поређењем планираних и остварених циљева.
- посебно анализира и пореди резултате високошколске установе са њеним резултатима у претходном периоду и са резултатима сличних високошколских установа у земљи и свету.

Показатељи и прилози за стандард 2

- Прилог 2.1. Усвојени документ - Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета високошколске установе
- Прилог 2.2. Усвојени план рада и процедура за праћење и унапређење квалитета високошколске установе у оквиру стандарда квалитета
- Прилог 2.3. Усвојени годишњи извештаји о раду успостављеног тела (комисије, одбора, центара) за унутрашње осигурање квалитета високошколске установе

Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета

- Високошколска установа описује начин редовног прикупљања и евалуирања података који се односе на квалитет.
- Реално се процењује у којој мери су резултати анкета инкорпорирани у мере које се предузимају за унапређење квалитета.
- Високошколска установа документује да су процеси одлучивања, компетенције и одговорности органа управљања, органа пословођења, надлежности стручних органа, наставника и сарадника, као и надлежности студената, јасно дефинисани, саопштаквани и имплементирани.
- Установа треба да покаже да организациона структура и процедура система обезбеђења квалитета обезбеђују да су у процесе одлучивања у вези са студијским програмом укључени и наставници и студенти.

Показатељи и прилози за стандард 3

- Прилог 3.1. Формално успостављено тело (комисија, одбор, центар) са конкретном одговорношћу за унутрашње осигурање квалитета у високошколској установи (извод из Статута) и опис рада (до 100 речи).
- Прилог 3.2. Спроведене анкете
- Прилог 3.3 Документ о анализи резултата анкета и о усвајању корективних и превентивних мера

Стандард 4: Квалитет студијског програма

- Упутства за примену стандарда 4:
 - Високошколска установа редовно и систематски проверава и, по потреби, изнова одређује:
- циљеве студијског програма и њихову усклађеност са основним задацима и циљевима високошколске установе;
- структуру и садржај студијског програма у погледу односа општеакадемских, научностручних, стручно-уметничких и стручно-апликативних дисциплина;
- радно оптерећење студената мерено ЕСПБ;
- исходе и стручност које добијају студенти када заврше студије и могућности запошљавања и даљег школовања.
 - Високошколска установа има утврђене поступке за одобравање, праћење и контролу програма студија.
 - Високошколска установа редовно прибавља повратне информације од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање и других одговарајућих организација о квалитету студија и својих студијских програма.
 - Високошколска установа обезбеђује студентима учешће у оцењивању и осигурању квалитета студијских програма.
 - Високошколска установа обезбеђује непрекидно осавремењивање садржаја курикулума и њихову упоредивост са курикулумима одговарајућих страних високошколских установа.
 - Курикулум студијског програма подстиче студенте на стваралачки начин размишљања, на дедуктивни начин истраживања, као и примену тих знања и вештина у практичне сврхе.
- Услови и поступци који су неопходни за завршавање студија и добијање дипломе одређеног нивоа образовања су дефинисани и доступни на увид јавности, нарочито у електронској форми, и усклађени су са циљевима, садржајима и обимом акредитовања студијских програма.

1. Stepen implementacije prvog i drugog ciklusa	4
2. Dostupnost narednog ciklusa obrazovanja	5
3. Implementacija nacionalnog okvira kvalifikacija	2
4. Stepen razvoja spoljašnje provere kvaliteta	4
5. Stepen učešća studenata u osiguranju kvaliteta	4
6. Nivo internacionalnog učešća u osiguranju kvaliteta	2
7. Stepen implementacije Dodatka diplomi	5
8. Stepen implementacije Lisabonske konvencije	5
9. Stepen implementacije ESPB	5
10. Priznavanje ranijeg učenja, Obrazovanje kroz ceo život	2

Aspekti rada unutrašnjeg QA (broj zemalja sa datim odgovorom)

Luven, 2009

	Sve VSI	Većina VSI	Neke VSI	Nijedna VSI
Publikovana strategija stalnog unapređene kvaliteta	16	14	16	2
Uređena procedura odobravanja programa i njegovog praćenja	22	20	5	1
Opisivanje programa u smislu ishoda učenja	12	15	19	2
Procedure ocenjivanja studenata oblikovane da mere postizanje ishoda učenja	6	17	18	7
VSI koje su objavile podatke	30	16	1	2

ПРЕПОРУКЕ (ЕСА) у вези исхода учења у поступцима националне акредитације

Исходи учења дефинисани су кроз изјаве о томе шта ученик треба да зна, разуме и / или да буду у стању да уради на крају периода учења

- **Принцип 1:** Агенције (организације) за акредитацију треба да узму у обзир оцену исхода учења при доношењу одлука, на тај начин се јача узајамно признавања акредитацијских одлука.
- **Принцип 2:** Организације за акредитацију треба да процене да ли су исходи учења у складу са Националним оквиром квалификација и / или оквиром квалификација у Европском простору високог образовања.
- **Принцип 3:** Исходи учења су заједничка брига актера и тако организација за акредитацију треба да процени да ли високообразовне институције узимају у обзир мишљење заинтересованих страна приликом израде или ревизије програма и исхода учења.
- **Принцип 4:** организација за акредитацију треба да процени да ли су исходи учења разумљиви и јавно објављени.
- **Принцип 5:** организација за акредитацију треба да процени да ли ће дизајн и садржај наставног плана и програма омогућити ученицима да постигну намераване ИУ и да ли високошколске установе примењују одговарајуће процедуре за процену ИУ.
- **Принцип 6:** У случају акредитације програма, организација за акредитацију треба да експлицитно оцени и коментарише исхода учења програма у својим извештајима.
- **Принцип 7:** У случају институционалне акредитације, организација за акредитацију треба да процени стандарде и процедуре у институцији везане са имплементацијом и проценом исхода учења.

Стандард 4: Квалитет студијског програма (из упутства за припрему документације за самовредновање ВСУ) - КАПК

Упутство за припрему документације за стандард 4:

- Високошколска установа описује механизме праћења квалитета студијских програма (нпр. формално-правну процедуру за одобравање програма, процедуре за праћење успешности програма и утврђену одговорност за њихово унапређење, као и редовну и периодичну евалуацију програма заснованог на постизању одговарајућих ИУ).
- Високошколска установа описује исходе учења у оквиру акредитованих студијских програма које изводи.
- Установа документује да је обезбедила да су исходи учења базирани на дескрипторима квалификација одређеног циклуса образовања у датој научној или уметничкој области и на одговарајућем Европском оквиру квалификација, укључујући и захтеве међународних и националних професионалних удружења.
- Високошколска установа описује начин на који је успоставила склад између наставних метода, исхода учења и критеријума оцењивања; описује методе наставе оријентисане ка учењу студената и систем оцењивања заснован на мерењу исхода учења. Високошколска установа документује и описује на који начин исходи учења опредељују садржај наставног програма и његову организацију, наставне методе и стратегије, предложене курсеве и поступке за проверу знања и оцењивање.
- Установа прилаже табелу мапирања предмета као помоћ за стицање увида у то како су програмски исходи учења покривени у оквиру обавезних предмета који су дефинисани програмом.

У оквиру стандарда 4. методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената (КАПК):

- циљеве студијског програма и њихову усклађеност са исходима учења;
- методе наставе оријентисане ка учењу исхода учења;
- систем оцењивања заснован на мерењу исхода учења;
- усаглашеност ЕСПБ оптерећења са активностима учења потребним за достизање очекиваних исхода учења;
- међусобну усаглашеност исхода учења и очекиваних компетенција базираних на дескрипторима квалификација одређеног циклуса образовања;
- способност функционалне интеграције знања и вештина;
- поступке праћења квалитета студијских програма и праћења ИУ ;
- мишљење дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења
- повратне информације из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама;
- Задовољство послодавца стеченим квалификацијама дипломаца
- континуирано освремењивање студијских програма;
- доступност информација о студијским програмима и исходима учења

ДОНОСИ ПРЕДЛОГ МЕРА И АКТИВНОСТИ (АКЦИОНИ ПЛАН) ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА СТАНДАРДА 4.

Ishodi učenja

- Ishod učenja moraju biti jasni i precizni. Oni su osnova za:
 - 1) planirani sadržaj i nastavne metode (predavanja, vezbe, seminari i drugi oblici nastave)
 - 2) evaluaciju uspeha predmeta i studenta
 - 3) objektivno ocenjivanje studenata
 - 4) studenti imaju jasnu i nedvosmislenu informaciju koja znanja, veštine i/ili stavove moraju savladati i/ili usvojiti da bi uspešno savladali predmet

Квалитет студијског програма

Рецензент анализира и оцењује:

- циљеве студијског програма и њихову усклађеност **са исходима учења;**
- избор метода наставе и учења којима се постиже савладавање исхода учења;
- систем оцењивања заснован на мерењу исхода учења;
- усаглашеност ЕСПБ оптерећења са активностима учења потребним за достизање очекиваних исхода учења;
- поступке праћења квалитета студијских програма;
- повратне информације из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама;
- компетентност наставника и сарадника;

Интернационална препознатљивост студијског програма и мобилност

- *“Исходи учења су од значаја за препознавање, пошто се основа за процедуре препознавања помера са квантитативних критеријума (дужина и тип студија), на постигнуте исходе и стечене компетенције. Питање студенти више није **“Шта си радио да би стекао диплому?”** већ **“Шта можеш да радиш сада када си дипломирао?”** Овај се приступ у великој мери одражава на тржиште рада зато што узима у обзир и континуирану едукацију, нетрадиционално учење и друге облике неформалног образовања.”*

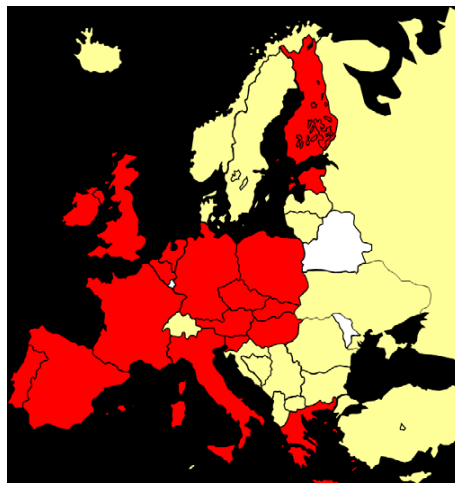
Савет Европе, 2002

Innovative Methods of Teaching and Learning Chemistry in Higher Education

- <http://www.ectn.net>
- <http://www.phdchem.eu>

The Eurobachelor® label
The Euromaster® label
Chemistry Doctorate Eurolabel®

The Eurobachelor® label (Chemistry)

- The Eurobachelor® label is awarded to programmes of 180 ECTS credits, but is also applicable to institutions using 240 ECTS credits. Each institution providing labelled degree programmes is free to decide on the content, nature and organisation of courses, provided that students become conversant with the main aspects of chemistry, and develop a wide range of competences. At least 150 ECTS credits should deal with chemistry, physics, biology or mathematics. They include a thesis/placement equivalent to 15 credits. At least 90 ECTS credits should be allocated to compulsory modules on organic chemistry, inorganic chemistry, physical chemistry, and analytical chemistry.

The following aspects are considered in the Eurobachelor® label

- Learning outcomes
 - Subject knowledge
 - Chemistry-related cognitive abilities and skills
 - Chemistry-related practical skills

Generic and transferable skills

- Modularisation
- ECTS credit distribution
- Student workload
- Mobility
- Methods of teaching and learning
- Assessment and grading
- Quality assurance

Generic Competences

The Eurobachelor (Chemistry)

- The capacity to apply knowledge in practice, in particular problem-solving competences, relating to both qualitative and quantitative information.
- Numeracy and calculation skills, including such aspects as error analysis, order-of-magnitude estimations, and correct use of units.
- Information-management competences, in relation to primary and secondary information sources, including information retrieval through on-line searches.
- Ability to analyse material and synthesise concepts.
- Information-technology skills such as word-processing and spreadsheet use, data-logging and storage, subject-related use of the Internet.
- The capacity to adapt to new situations and make decisions.
- Skills in planning and time management.
- Interpersonal skills, relating to the ability to interact with other people and to engage in team-working.
- Communication competences, covering both written and oral communication, in one of the major European languages, as well as in the language of the home country.
- Study competences needed for continuing professional development. These will include in particular the ability to work autonomously.
- Ethical commitment.

Generic Competences **(The Euromaster ®label)**

(Chemistry)

- Study skills needed for continuing professional development.
- Ability to interact with scientists from other disciplines on inter-or multidisciplinary problems.
- Ability to assimilate, evaluate and present research results objectively.
- Developed communication competences in a second language.

the Chemistry Doctorate **Eurolabel®**

- As a framework for a third cycle qualification, the Chemistry Doctorate Eurolabel® interests institutions which have introduced doctoral programmes in chemical sciences. It is fostering quality assurance for doctoral degrees in chemistry, is promoting mobility at a global level, and is guaranteeing harmonisation and transparency towards the research community and the labour market. In case of an interdisciplinary topic, the procedures are somehow modified. The same is true if the candidate is enrolled for a joint degree, for instance in the case of an interdisciplinary trans-national doctorate school.

The following aspects are considered in the Chemistry Doctorate Eurolabel®

- Fitness for purpose
- Entry to the programme
- Length of studies
- Study programme structure: Coursework and credits
- (a)Teaching and (b) Training in generic competences
- Transcripts
- Graduate schools
- Supervision
- Examinations
- Assessment
- Quality assurance.
- Joint degree programmes

Generic Competences (Chemistry Doctorate Eurolabel®)

- **The planning process –objectives, strategies, policies, decision making.**
- **The structure and process of organizing –authority vs. self-contained work, organizational flexibility, adaptability to novel situations, time management.**
- **The management of human resources –qualifications vs. requirements, orienting new team members, team building, organising individual tasks and duties, formulating motivation strategies.**
- **The management of information –analysis, evaluation, synthesis.**

Generic Competences

(Chemistry Doctorate Eurolabel®)

- The communication process –communication skills, tutoring and training skills, ability for knowledge transfer and interaction with peers, audiences & panels, the scholarly community & society in general under multilingual conditions.
- The development process –internal and external training, handling innovation.
- The management of financial issues –facing budgetary and market-oriented questions, dealing with budgetary restrictions.
- The process of controlling and assessing quality
- Social responsibility and ethics.

The Budapest Descriptors

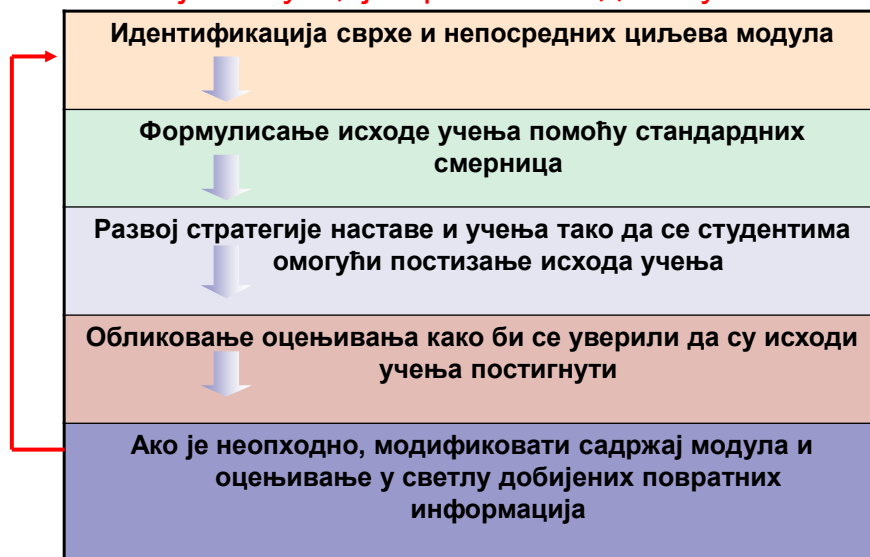
Third cycle (doctoral) degrees in chemistry are awarded to students who

- have demonstrated a systematic understanding of an aspect of the science of chemistry and mastery of those skills and methods of research associated with the topic of this research;
- have demonstrated the ability to conceive, design, implement and develop a substantial process of research in chemical sciences with rigour and integrity;
- have made a contribution through original research that extends the frontier of knowledge in chemical science by developing a substantial body of work, some of which merits national or international refereed publication;
- have competences which fit them for employment as professional chemists in senior positions in chemical and related industries, or for a progression to a career in academic research.

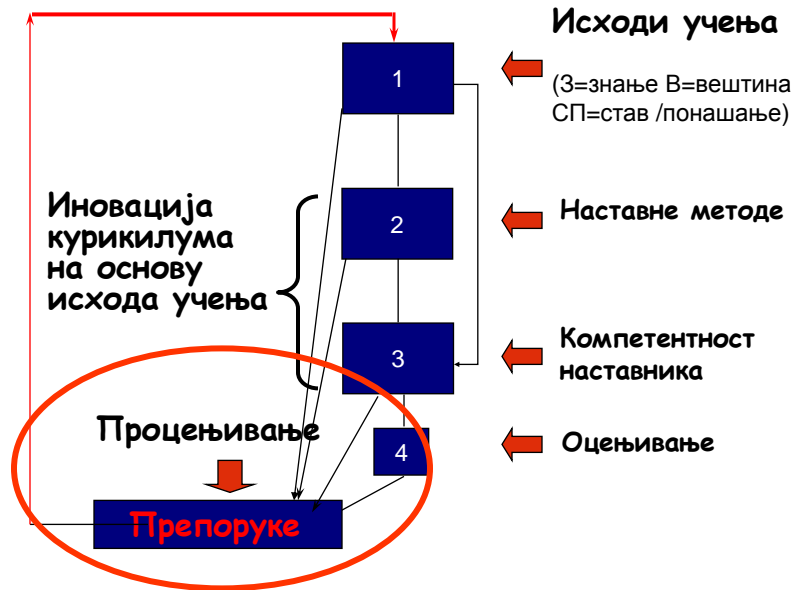
Општи исходи учења докторских студија – национални оквир

- који су показали систематско разумевање одређеног поља студија;
- који су савладали вештине и методе истраживања на том пољу;
- који су показали способност конципирања, пројектовања и примене;
- који су показали способност прилагођавања процеса истраживања уз неопходан степен академског интегритета;
- који су оригиналним истраживањем и радом постигли остварење које проширује границе знања, које је објављено и које је референца на националном и међународном нивоу;
- који су способни за критичку анализу, процену и синтезу нових и сложених идеја;
- који могу да пренесу стручна знања и идеје колегама, широкој академској заједници и друштву у целини;

Редослед поступака при увођењу програма (модула) и његовој евалуацији према исходима учења

Исходи учења наставне методе и оцењивање

Табела мапирања

Установа прилаже табелу мапирања предмета као помоћ за стицање увида у то како су програмски исходи учења покривени у оквиру обавезних предмета који су дефинисани програмом.

- исходи програма
- јасно формулисани исходи учења предмета (модула)
- мапирање исхода учења програма који се могу наћи у исходима учења предмета (модула)

	Ishod prog. 1	Ishod prog. 2	Ishod prog. 3	Ishod prog. 4	itd.
Modul 1		√			
Modul 2	√				
Modul 3			√		
Modul 4				√	
Modul 5	√				
Modul 6		√		√	

Povezivanje ishoda učenja, nastave i učenja sa ocenjivanjem

Ishodi učenja	Nastavne aktivnosti i učenje	Ocenjivanje
Kognitivni (Demonstriraju: znanje, razumevanje, primenu, analizu, sintezu, evaluaciju)	Predavanja Seminar Diskusije Laboratorijski rad	Ispit na kraju modula Testovi višestrukog izbora Eseji Izveštaji o lab. radu i istraživačkim projektima Intervjui Praktični ispit Poster
Afektivni (Integracija uverenja, ideja i stavova)	Klinički rad Grupni rad Prikaz slučaja	Klinički ispit Prezentacija Portfolio
Psihomotorni (Sticanje veština)	Prezentacija kolegama iz grupe	Rad na projektu, OSCE..... itd.

Индикатори (предмети) евалуације студијских програма (ЕСА)

(Пореде се остварени резултате високошколске установе са њеним резултатима у претходном периоду)

- стопа одустајања студената од даљег студирања
- проценат дипломираних студената у односу на број уписаних
- просечно трајање студија
- мишљење дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења
- задовољство послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца
- постигнућа дипломаца у каснијем професионалном развоју

Пр. Опис тренутне ситуације (Квалитет студијских програма)

- Студијски програми свих степена студија су у складу са препорукама и стандардима Светске федерације за медицинску едукацију и принципима Болоњске декларације.
- Дефинисани су сви елементи програма према закону и стандардима за акредитацију студијских програма.
- Дата је већа оријентација ка настави базираној на учењу и исходима учења.
- Осмишљени су основни циљеви студијских програма који укључују дужину и обим студирања и уведено је вредновање путем ЕСПБ.
- Детаљно су приказани наставни планови свих програма у различитим областима медицине.
- Студијски програми имају своје обавезне и изборне предмете.
- Јасно су приказане методе извођења наставе.
- Контрола квалитета студијских програма спроводи се у оквиру Центра за унапређење квалитета
- Описане су мере и поступци спровођења контроле студијских програма, дефинисани исходи учења и извршена SWOT анализа

Пр. ПЛАН АКТИВНОСТИ НА ПОБОЉШАЊУ Стандарда 4: Квалитет студијског програма

ЗАДАТАК	АКТИВНОСТИ (НАЧИН ОСТВАРЕЊА ЗАДАТКА)	ИЗВРШИЛАЦ	РОК РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИНДИКАТОРИ (МЕРЉИВИ ЦИЉЕВИ)
Најмање 20% исхода учења у свим програмима треба да припадају општим компетенцијама	Анализирати исходе учења свих програма, редефинисати их према потреби и подстицати развијање општих компетенција	Наставно-научно веће Продекан за наставу Шеф катедре Наставници	До краја 2012. год.	Усвојени и објављени исходи учења
Најмање 50% сваког студијског програма да користи алате за е-учење	1. Организовати радионице о коришћењу алата за е-учење 2. Изградња платформи за е-учење	Продекан за наставу Наставници Студентски парламент Информатичар	До 2015. год	1. Одржане едукације 2. Припремљен и оцењен садржај технолошких платформи за е-учење на предмету

Показатељи и прилози за стандард 4: Квалитет студијског програма

- Табела 4.1. Листа студијских програма који су акредитовани на високошколској установи са укупним бројем уписаних студената школске 2008/09, 2009/10 и 2010/11.
- Табела 4.2. Обухваћеност сваког програмског исхода учења у оквиру обавезних предмета појединачних студијских програма
- Прилог 4.1. Одлуке о акредитацији студијских програма
- Прилог 4.2. Процент дипломираних студената (у односу на број уписаних) у школској 2008/09, 2009/10 и 2010/11 години у оквиру акредитованих студијских програма
- Прилог 4.3 Просечно трајање студија у школској 2008/09, 2009/10 и 2010/11 години у односу на ранији петогодишњи и десетогодишњи период.
- Прилог 4.4. Стопа одустајања студената од даљег студирања.
- Прилог 4.5. Број студената који су уписали наредну школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60) (мање од 37) за сваки студијски програм.
- Прилог 4.6. Спроведене анкете студената.
- Прилог 4.7. Доказ да су примери исхода учења за програме различитих структура представљени на интернет страни високошколске установе.
- Прилог 4.8. Мишљење дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.
- Прилог 4.9. Задовољство послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

**У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе
установа анализира и квантитативно оцењује
неке од следећих елемената:**

- компетентност наставника и сарадника;
- доступност информација о терминима и плановима реализације наставе;
- интерактивно учешће студената у наставном процесу;
- доступност података о студијским програмима, плану и распореду наставе;
- избор метода наставе и учења којима се постиже савладавање исхода учења;
- систематско праћење квалитета наставе и корективне мере.

Опис тренутне ситуације Ст 5 (Квалитет наставног процеса)

- Процена садржаја курикулума свих студијских програма и наставних метода за њихову примену у односу на постизање циљева тих студијских програма и њихових исхода учења.
- Процена односа различитих типова наставе (предавања, семинари, стручна пракса, проблем-оријентисана настава, пројект-оријентисана настава) у односу на исходе учења.
- Услови за напредовање наставника
- Сарадња са страним високошколским установама и стручне едукације за наставнике и сараднике
- Стицање педагошких компетенција
- Усвојене су процедуре за реализацију и контролу наставног процеса. Њихова доступност јавности на веб страници факултета,
- Правовремена израда распореда наставе и њихова доступност преко веб странице факултета.
- Контрола редовности и регуларност извођења наставе на свим предметима свих студијских програма и одговарајуће процедуре у случају неиспуњавања овог стандарда

SWOT - НАСТАВНИ ПРОЦЕС (Мед фак Ниш)

1. СНАГЕ

Кадровски потенцијал Факултета +++
Постизање и одржавање механизма за осигурање квалитета +++
Учење засновано на примени модерне теорије едукације уз одговарајућу информациону подршку ++
Објективизација процеса оцењивања и праћења квалитета студената ++
Постојећа опрема и могућност интерактивне *on line* комуникације наставника и студената са другим високошколским установама у Европи и свету. ++
Редовно одржавање семинара за развој методологије наставе (успостављање праксе “едукација едукатора”) ++
Резултати рада Комисије за утврђивање броја ЕСПБ бодова на дефинисању предуслова за мобилност са партнерским факултетима у земљи и Европи (донет правилник о признавању ЕСПБ бодова у процесу мобилности студената) +++

2. СЛАБОСТИ

- Квалитет наставног процеса на предметима у оквиру студијских програма могао би да се снижава, уколико би они били евалуирани само од стране студената. ++
- Постоји бојазан да ће студенти лоше оцењивати предмете и наставнике који су на високом академском нивоу и који су веома захтевни, а да ће боље оцењивати предмете које лако полагају. ++
- Могућност да стандарди ограниче креативност и слободу рада наставника и сарадника ++

SWOT - НАСТАВНИ ПРОЦЕС (Мед фак Ниш)

1. МОГУЋНОСТИ

Оптимална стандардизација наставног процеса, као и добра контрола спровођења и поштовања стандарда допринеће школовању квалитетних стручњака. ++

Медицински факултет ће бити препознатљив, конкурентан и отворен за све квалитетне полазнике, како из непосредног окружења, тако и из европског простора. +++

Медицински факултет је својом међународном екстерном евалуацијом и даљим континуалним радом на успостављању европских стандарда успоставио основне правце процеса интернационализације образовања које се стиче на овој ВШУ +++

2. ОПАСНОСТИ

- Недостатак финансија за подршку процеса реформе и модернизацију наставног процеса од стране државе +++

- Недовољан степен сарадње свих учесника у процесу ++

St 6. Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада (ЕСА, ENQA)

- однос броја SCI-индексираних радова у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи
- однос наставника и сарадника укључених у пројекте у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи
- однос броја ментора у односу на укупан број наставника на високошколској установи.
- капитална опрема у власништву установе која се користи за научноистраживачки, уметнички и стручни рад
- интегрисаност истраживачких метода и резултата истраживања у наставне програме

У оквиру стандарда 6 методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

- усаглашеност образовног, научноистраживачког, уметничког и стручног рада;
- перманентност научног истраживања и међународне сарадње;
- праћење и оцењивање квалитета научноистраживачког рада наставника и сарадника;
- усаглашеност садржаја научноистраживачког уметничког и стручног рада са стратешким опредељењем земље и европским циљевима;
- активно укључивање резултата истраживања у наставни процес;
- подстицање наставника и сарадника на публикавање резултата истраживања;
- издавачку делатност;
- бригу о научноистраживачком подмлатку.

Показатељи и прилози за стандард 6

- Табела 6.1 Број и списак SCI-индексираних радова по годинама за претходни петогодишњи период.
- Табела 6.2 Назив и евиденциони број научноистраживачких пројеката које финансира Министарство науке, чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи.
- Табела 6.3. Списак наставника и сарадника запослених и ангажованих у високошколској установи, учесника у међународним пројектима и пројектима које финансира Министарство науке (назив пројекта), за период 2006-2010. и период 2011-2014.
- Табела 6.4. Збирни преглед научноистраживачких резултата (публикација) у уставови у претходној календарској години према критеријумима Министарства за науку.
- Табела 6.5. Списак објављених докторских дисертација и одговарајуће публикације у часописима са рецензијом који приказују резултате докторске дисертације за све кандидате који су докторирали на високошколској установи у периоду 2006-2011.
- Прилог 6.1. Награде и признања наставника, сарадника и студената за остварене резултате у научноистраживачком раду.
- Прилог 6.2. Однос наставника и сарадника укључених у пројекте у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.
- Прилог 6.3. Однос броја SCI-индексираних радова у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.
- Прилог 6.4. Списак ментора према тренутно важећим стандардима који се односи на испуњеност услова за менторе у оквиру образовно-научног, односно образовно-уметничког поља, као и однос броја ментора у односу на укупан број наставника на високошколској установи.
- Прилог 6.5. Листа опреме у власништву установе која се користи за научноистраживачки, уметнички и стручни рад

Додатни прилози, које не захтева упутство о изради Извештаја о самоевалуацији: Прилози за Ст 6

- Прилог 6.6. План научно-истраживачке делатности за 2011. годину
- Прилог 6.7. Актуелни уговори о реализацији и финансирању научноистраживачких пројеката које финансира Министарство просвете и науке и реализацији међународних пројеката
- Прилог 6.8. Доказ интеграције истраживачких метода и резултата истраживања у наставне програме академских и докторских студија. /„Методологија истраживања у биомедицинским наукама“, „Управљање истраживачким пројектима“, „Ткивно инжињерство“, „Медицина базирана на доказима“ и „Биоетика и етика НИРа су предмети на првој години Докторских академских студија; ”Увод у НИР“ је изборни предмет на другој години академских студијских програма. Методске јединице ових предмета интегришу знање из методологије и етике истраживања./

Ст 7. Квалитет наставника и сарадника

Институција мора осигурати да наставу врши квалифициран и компетентан наставни кадар

Проценјује се:

- општа компетентност наставника имајући у виду референце и предмете које предају
- вредновање педагошких и истраживачких способности од наставника и сарадника од стране студената
- план и активности развоја универзитетског кадра – да ли установа пружа могућности за професионални развој кадра
- даје се анализа потреба наставног кадра

Опис стања, анализа и процена стандарда 7 (предмети анализе)

- **ИЗБОР НАСТАВНИКА И САРАДНИКА**
- **КАДРОВСКА ПОЛИТИКА**
- **СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ НАСТАВНИКА И САРАДНИКА**
- **НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИ И РАЗВОЈНИ РАД НАСТАВНИКА И САРАДНИКА**
- **ВРЕДНОВАЊЕ ПЕДАГОШКИХ СПОСОБНОСТИ НАСТАВНИКА И САРАДНИКА**

У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

- јавност поступка и услова за избор наставника и сарадника;
- -усаглашеност поступка избора са предлогом критеријума Националног савета за високо образовање;
- -систематско праћење и подстицање педагошких истраживачких и стручних активности наставника и сарадника;
- -дугорочну политику селекције наставничког и истраживачког подмлатка.
- -обезбеђење перманентне едукације и усавршавања;
- -повезаност образовног рада са истраживањем на пројекту и радом у привреди;
- -вредновање педагошких способности;
- -вредновање истраживачких способности;
- -уважавање мишљена студената о педагошком раду наставника и сарадника.

7.1 Јавност поступка и услова за избор наставника и сарадника ++

стање: задовољавајуће

7.2 Усаглашеност поступка избора са предлогом критеријума Националног савета за високо образовање +

стање: у доступним документима нису обухваћени професори и предавачи струковних студија

7.3 Систематско праћење и подстицање педагошких истраживачких и стручних активности наставника и сарадника ++

стање: подстицање је прихватљиво (у границама могућности), али је праћење нерегулисано

7.4 Дугорочна политика селекције наставничког и истраживачког подмлатка +++

стање: дугорочна политика није у одговарајућој мери разрађена у документима који се односе на стратегију

7.5 Обезбеђење перманентне едукације и усавршавања ++

стање: пракса није подржана одговарајућим општим актима Школе

7.6 Повезаност образовног рада са истраживањем на пројекту и радом у привреди +++

стање: недовољно истакнуто кроз опште документе Школе

7.7 Вредновање педагошких способности ++

стање: праћење, кроз одговарајуће анкете, је добро уиграно, али недостаје повратна спрега

7.8 Вредновање истраживачких способности +++

стање: недовољно истакнуто кроз опште документе Школе

7.9 Уважавање мишљена студената о педагошком раду наставника и сарадника ++

стање: начелно постоји, али нису разрађени елементи повратне спреге

Ст 8. Квалитет студената (индикатори ENQA, ЕСА)

Процењује се :

- однос броја наставника/број студената
- пролазност студената по предметима, програмима и годинама
- инфраструктура за студенте (простор за рекреацију, клуб, студентска служба, библиотека, консултације и др.)
- студентске процене студијских програма: да ли се резултати користе у повећању квалитета наставе
- процедура пријема студената
- да ли су студенти „компетентни, активни и конструктивни партнери“ (у телима која доносе одлуке)

У оквиру стандарда 8 методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

- -процедуру пријема студената;
- -једнакост и равноправност студената, укључујући и студенте са посебним потребама;
- -рад на планирању и развоју каријере студената;
- -доступност информација о студијама;
- -доступност процедура и критеријума оцењивања;
- -анализу метода и критеријума оцењивања по предметима, програмима, годинама, уз корективне мере;
- -усклађеност метода оцењивања са исходима студијског програма;
- -објективност и принципијелност наставника у процесу оцењивања;
- -праћење пролазности студената по предметима, програмима и годинама, уз корективне мере;
- -студентско организовање и учествовање у одлучивању.

Показатељи и прилози за стандард 8

- Табела 8.1. Преглед броја студената по студијским програмима и годинама студија
- Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената
- Прилог 8.2. Правилник о оцењивању
- Прилог 8.3. Анкете студената о процени услова и организације студијских програма
- Прилог 8.4. Анкете студената о процени објективности оцењивања
- Прилог 8.5. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса (индикатори)

- покривеност предмета уџбеницима и училима;
- структура и обим библиотечког фонда;
- постојање информатичких ресурса (рачунара, софтвера, интернета, електронских облика часописа);
- број и стручна спрема запослених у библиотеци и другим релевантним службама;
- адекватност услова за рад (простор, радно време).

Показатељи и прилози за стандард 9

- Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи
- Табела 9.2. Назив уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи
- Прилог 9.1 Општи акт о уџбеницима.
- Прилог 9.2. Попис информатичких ресурса.

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Опис стања, анализа и процена стандарда 10

- Високошколска установа анализира општа акта којима су регулисане основне надлежности, поступак и начин рада органа пословођења, органа управљања, Студентског парламента и стручних служби.
- Приказује се и разматра структура организационих јединица високошколске установе, као и делатност стручних служби кроз које се остварује ненаставна подршка.
- Високошколска установа документује да обавља редовну периодичну евалуацију процене квалитета рада органа управљања и рада стручних служби и да по потреби доноси предлог мера за унапређење квалитета њиховог рада.

Показатељи и прилози за стандард 10

- Табела 10.1. Број ненаставних радника стално запослених у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица
- Прилог 10.1. Статут високошколске јединице
- Прилог 10.2. Шематска организациона структура високошколске установе
- Прилог 10.3. Анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби

Ст 11. Квалитет простора и опреме

- усклађеност просторних капацитета са укупним бројем студената (однос укупног простора и броја студената)
- адекватност техничке, лабораторијске и остале опреме;
- усклађеност капацитета опреме са бројем студената;
- рачунарске учионице

Показатељи и прилози за стандард 11

- Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, наставне базе, организационе јединице, службе)
- Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду
- Прилог 11.1 Однос укупног простора и броја студената на свим акредитованим студијским програмима

Ст 12. Финансирање

- извори финансирања;
- дугорочно обезбеђење финансијских средстава за наставу, научноистраживачки, уметнички и стручан рад;
- финансијско планирање и одлучивање;
- јавност начина употребе финансијских средстава
- финансијска стабилност и ликвидност у дужем временском периоду

Показатељи и прилози за стандард 12

- Прилог 12.1. Финансијски план
- Прилог 12.2. Финансијски извештај за претходну школску годину

Ст 13. Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Процењује се учешће студената у:

- органима ВШУ
- телима за обезбеђење квалитета;
- самовредновању;
- евалуацији установе, студијских програма, наставе

КАПК треба да закључи да ли се учешће и активности студената у осигурању квалитета установе, студијских програма и наставе, могу сматрати процесом који почива на отвореној, искреној и конструктивној критици, у циљу промена на боље.

Показатељи и прилози за стандард 13

- Прилог 13.1 Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета
- Прилог 13.1. Анкете студената

Ст 14. Систематско праћење и периодична провера квалитета

- континуитет у реализацији процеса обезбеђења и унапређења квалитета;
- постојање инфраструктуре за систематско праћење и обезбеђење квалитета;
- редовне повратне информације о квалитету стечених компетенција дипломираних студената;
- усаглашавање са стратегијом унапређења квалитета других престижних високошколских установа у земљи и иностранству;
- периодичност процеса прикупљања података о квалитету;
- јавност резултата процене квалитета.

Извештај поткомисије о спољашњој провери квалитета ВШУ

- Поткомисија КАПК саставља извештај на основу посете ВШУ и на основу Извештај о резултатима и поступку самовредновања, који су рецензенти поднели КАПК
- Евалуациони извештај поткомисије структуриран је на исти начин као извештај о самовредновању. Састоји се из резимеа за сваки предмет евалуације, од изјава и процена, као и препорука, јасно и засебно наведених
- Извештај о спољашњој провери квалитета ВШУ, садржи око 20 страница, потписују га сви чланови поткомисије. Извештај се презентује члановима КАПК и усваја у форми која се доставља Националном савету, министру и ВШУ

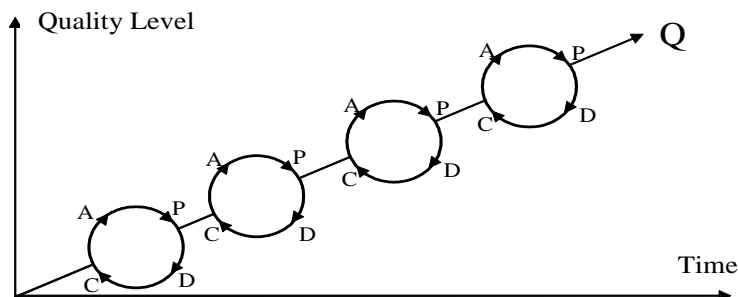
Резиме извештаја поткомисије обухвата ставове о:

- статусу развоја евалуиране институције;
- најважнијим резултатима за свако поље евалуације с обзиром на добре стране, слабости и развојне потенцијале (предмети институционалне евалуације);
- општем утиску и карактеристичним елементима евалуиране институције;
- процени развоја ВШУ у будућности.

Унапређење квалитета на нивоу ВШУ

Корекције (предузимање мера за унапређење квалитета)

Унапређење квалитета

Сваки следећи циклус мора бити квалитетнији

Хвала на пажњи

❖ Visit our website:
<http://www.kapk.org>

..5